

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio X. Quomodo intelligenda sint Rescripta, & quando extinguantur seu
desinant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

XVII. Mandatorum fines diligenter servari oportet. *In VI. de Præbendis. Cap. Cui de. fin. LIB. III. TIT. IV. Cap. 27.*

XVIII. Mandati fines excedere probantur, si quis citrà formam Rescripti accepti præsumeret judicare. *De Officio & Potest. Jud. Deleg. Cap. Prudentiam. §. I. fin. LIB. I. DECR. TIT. XXIX. Cap. 21.*

XIX. Qui agit contrà Mandati tenorem, nihil agit, ejusque processus cassari debet. *ibid. Cap. Venerabili. LIB. I. DECR. TIT. XXIX. Cap. 27.*

XX. Pro varietate Litterarum, fines Causarum non debent impediri. *ibid. Cap. Sanè. seu Cap. 3. Appendice CONC. LATERAN. Parte VII. Cap. 3. ideoque eo casu audeundus est is, à quo Litteræ emanarunt.*

XXI. Cùm aliqua subdisiunctione hoc vel illud mandantur, quorum unum verum est, alterum falsum, sufficit unum adimpleri; ut Rescriptum executioni demandetur. *De Rescriptis. Cap. Inter ceteras. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 4. GONZALEZ fusè explicat quidquid sciendum circà Rescripta alternativa.*

XXII. Intentio Mandantis semper attendenda est & servanda. *De Præbendis &c. Cap. Cùm olim. & Cap. Cùm causam. §. Consultationi. LIB. III. DECR. TIT. V. Cap. 38. quod est ultimum, & Cap. 36.*

XXIII. Cùm cessat Causa Mandati, Executor non tenetur illud adimplere. *in VI. De Præbendis. Cap. Si pauper. fin. LIB. III. DECR. TIT. IV. Cap. 30.*

XXIV. Occasione exceptionis alicujus frivola, non vult Papa Mandati sui Executores interloqui. *De Præbendis. Cap. Dilectus. 3. §. Mandamus. fin. LIB. III. DECR. TIT. V. Cap. 34.*

XXV. Si quis peccat contrà Mandatum tam in facto quàm in modo, vel in altero tantùm; non valet quod agitur. *De Restitutione Spoliatorum. Cap. Pisanis. LIB. II. DECR. TIT. XIII. Cap. 19. quod est ultimum.*

XXVI. Processus judicatur irritus, quandò formæ Mandati non est diligenter observata. *ibid.*

Plura scitu necessaria circà executionem Rescriptorum iniquorum, vel noxiorum, vel scandalum periculum-ve invehentium, collegit GONZALEZ *in Cap. 5. De Rescriptis & in Caput 28. de Offic. Jud. Deleg.*

SECTIO X.

Quomodò intelligenda sint Rescripta, & quando extinguantur seu desinant?

I. **P**ER quamcumque Signaturam, seu Concessionem, aut Gratiam, vel Litteras Apostolicas, pro Commissionibus, seu Mandatis, aut Declarationibus, etiamsi motu proprio, ex certâ scientia ac etiam antè motam litem à Sanctitate suâ emanarint, vel de ejus Mandato faciendas, nulli jus sibi quaesitum quomodolibet tollatur. *Regula 18. Cancellariæ ab URBANO VIII. approbatæ BULLARIJ ann. 1623. Tomo IV. p. 28.*

II. Verba Rescriptorum non secundùm Scripturæ Ordinem, sed secundùm Jus Commune sunt intelligenda. *De Rescriptis. Cap. Causam. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 18.*

III. Mandata non debent ad Casus alios, quàm expressos, extendi. *In VI. de Præbendis. Cap. Cui de. LIB. III. TIT. IV. Cap. 27.*

IV. In Generali Concessione nequaquàm illa veniunt quæ non esset Quis verisimiliter in specie concessurus. *In VI. De Officio Vicarii. Cap. Cùm in Generali. LIB. I. TIT. XIII. Cap. 3.*

V. Multa licent in speciali Demandatione, seu Concessione, quæ ex Generali Mandato non licent. *De Officio Legati. Cap. Excommunicatis. LIB. I. DECR. TIT. XXX. Cap. 9. & in VI. De Officio Legati. Cap. Officii. LIB. I. TIT. XV. Cap. 1.*

VI. Semper recurrendum est ad intentionem Man-

Tom. I.

dantis ad interpretandum Mandatum. *De Arbitris. Cap. Exposita. GLOSSA colligit. Verbo intentionis. LIB. I. DECR. TIT. XLIII. Cap. 11. & De Restitutione Spoliatorum. Cap. Audita. GLOSSA. LIB. II. DECR. TIT. XIII. Cap. 4.*

VII. Verba intentioni deserviunt, & secundùm intentionem Proferentis, verbum prolatum intelligendum est. *De Appellationibus. Cap. Secundò. §. in quo. in init. junctâ GLOSSA. LIB. II. DECR. TIT. XXVIII. Cap. 41.*

VIII. Per solam Citationem perpetuatur Rescriptum. *De Rescriptis. Cap. Ex tenore. GLOSSA colligit. LIB. I. DECR. TIT. III. Cap. 16.*

IX. Mandatum, quo committuntur Causæ infrà certum terminum decidendæ, nisi de Partium consensu prorogetur, eo transacto expirat. *De Officio & Potestate Judicis Delegati. Cap. De Causis LIB. I. DECR. TIT. XXIX. Cap. 30.*

X. Romani Pontificis Mandatum non expiravit cum Mandante, cùm antè Mandatoris mortem Judex procedere incepit. *De Except. Cap. Olim. in init. med. LIB. II. DECR. TIT. XXV. Cap. 7.*

XI. Mandatum re integrâ, morte Mandatoris expirat. *ibid. Cap. Licet LIB. I. DECR. TIT. XXIX. Cap. 30.*

XII. Mandatum morte Mandatoris nullatenus expirat, si lis antè ejus obitum fuerit contestata. *ibid. Cap. Relatum est. seu Cap. Licet. fin. seu Cap. 30.*

XIII. Romani Pontificis Mandatum in ipsius obitu non expirat, eo quòd Res integra jam non est. *De Fide Instrumentorum. Cap. Ex parte. in init. fin. LIB. II. DECR. TIT. XXII. Cap. 11.*

XIV. Commissio, per quam censetur etiam Sententiæ prolatio committi, ex quo Res integra non existit, nequaquàm morte Committentis expirat, nisi fuerit antè revocata. *In VI. de Officio & Potest. Jud. Delegati. Cap. Si Delegatus. In VI. LIB. I. TIT. XIV. Cap. 7.*

SECTIO XI.

De Rescriptis GRATIÆ in particulari.

I. **S**edis Apostolicæ Concessio, nullâ Personarum factâ expressione, ut possit idoneis Personis providere; specialem Gratiam continet. *In VI. De Præbendis. Cap. Si cui. colligitur. LIB. III. TIT. IV. Cap. 36.*

II. Si cui facta sit Concessio, seu data sit potestas, non ad suam, sed alterius certæ Personæ gratiam, vel favorem; specialem Gratiam non dicitur continere. *ibid. colligitur. in VI. LIB. III. TIT. IV. Cap. 36.*

III. Non congruit Gratiam, vel reddi quandòque inutilem, vel ipsius effectum in longius tempus cum dispendio illius, cui facta est, differri. *In VI. de Officio & Potest. Jud. Deleg. Cap. Si super. fin. LIB. I. TIT. XIV. Cap. 9.*

IV. In Generali Concessione illa non veniunt, quæ non esset quis verisimiliter in Specie concessurus. *In VI. de Panit. Cap. Si Episcopus. med. LIB. V. TIT. X. Cap. 2.*

V. In Mandato Gratiz, expresso uno Casuum, Mandatum super hoc factum, ad alios extendi non debet. *In VI. de Præbendis. Cap. Cùm in illis. §. Cùm autem fin. LIB. III. TIT. IV. Cap. 16.*

VI. In conferendis Gratiis, qui est tempore anterior, præferendus est alteri, ex quo de intentione Mandantis contrarium non apparet. *ibid. Cap. Quia sæpè. fin. in VI. LIB. III. TIT. IV. Cap. 15.*

VII. Ei per secundum Mandatum præjudicari, aut jus ipsius absorberi non debet. *ibid.*

VIII. Mandatum Gratiofum debet de suâ naturâ restringi. *ibid. in VI. de Præbendis. Cap. Cùm in illis. §. Cùm autem. fin. LIB. IV. TIT. IV. Cap. 16.*

f 3

IX. Si